

ВИСНОВОК

про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів дисертації «Інституційні механізми державної політики забезпечення економічної безпеки України» здобувача ступеня доктора філософії з галузі знань 28 Публічне управління та адміністрування за спеціальністю 281 Публічне управління та адміністрування Поповича Ростислава Ігоровича

1. Актуальність теми дисертації.

Актуальність теми дослідження зумовлена зростанням ролі економічної безпеки як системоутворюючого чинника стабільності держави в умовах воєнних дій, структурних трансформацій економіки та поглиблення глобальних і внутрішніх ризиків розвитку України. Сучасний етап характеризується поєднанням фінансової нестабільності, руйнування виробничої та критичної інфраструктури, порушенням логістичних ланцюгів, міграційними процесами та посиленням регіональних і секторальних диспропорцій, що об'єктивно підвищує вимоги до результативності державної політики у сфері економічної безпеки.

В умовах воєнного стану економічна безпека набуває статусу самостійної стратегічної сфери публічного управління, що потребує формування цілісної інституційної архітектури, здатної забезпечити узгодженість управлінських рішень, ефективну міжвідомчу координацію та інтеграцію безпекових пріоритетів у систему стратегічного планування. Водночас практика реалізації державної політики свідчить про наявність фрагментарності механізмів забезпечення економічної безпеки, їх переважно реактивний характер та недостатній рівень інституційної спроможності органів публічної влади.

Попри наявність значного наукового доробку у сфері економічної безпеки та державної політики, недостатньо систематизованими залишаються питання комплексного аналізу інституційних механізмів її забезпечення як інтегрованої, багатокomпонентної та результативно орієнтованої системи. Особливої актуальності набуває розроблення методичних підходів до оцінювання їх ефективності та обґрунтування напрямів інституційної трансформації в умовах воєнних і посткризових змін. Дослідження «Інституційні механізми державної політики забезпечення економічної безпеки України» є своєчасним, науково обґрунтованим та має важливе теоретичне і практичне значення для зміцнення стійкості національної економіки та підвищення якості публічного управління.

Тему дисертаційної роботи «Інституційні механізми реалізації та контролю державної політики зміцнення економічної безпеки України» затверджена на засіданні Вченої ради Закладу вищої освіти «Міжнародний науково-технічний університет імені академіка Юрія Бугая» від «30» травня 2023 року, протокол №09/2223 та перезатверджено у редакції «Інституційні механізми державної політики забезпечення економічної безпеки України» на засіданні Вченої ради ЗВО «МНТУ» від «05» червня 2025 року, протокол

№ 10/2425.

2. Зв'язок теми дисертації з державними програмами, науковими напрямами університету та кафедри.

Дисертаційну роботу виконано на кафедрі менеджменту, маркетингу та публічного адміністрування Закладу вищої освіти «Міжнародний науково-технічний університет імені академіка Юрія Бугая» в межах реалізації взаємопов'язаних науково-дослідних тем, спрямованих на дослідження інституційних механізмів публічної політики та державного управління в умовах цифровізації й структурних трансформацій економіки. Базовою для дослідження є НДР «Соціально-економічні детермінанти формування та реалізації публічної політики України в умовах цифровізації» (державний реєстраційний номер 0122U001115, Акт від 09.10.2025 № 02/0188-А). У межах цієї теми обґрунтовано роль інституційних чинників та інформаційно-аналітичних інструментів у підвищенні результативності державної політики, що стало методологічною основою дослідження механізмів забезпечення економічної безпеки.

Окремі положення дисертації пов'язані з НДР «Модернізаційні детермінанти трансформації суспільно-територіальних систем України в умовах посилення процесів євроінтеграції» (державний реєстраційний номер 0118U001588, Акт від 23.12.2025 № 02/0256-А). У межах зазначеної теми поглиблено розуміння інституційної трансформації державного управління як передумови зміцнення економічної стійкості та зниження вразливості національної економіки.

Таким чином, дисертація має міждисциплінарний характер і інтегрує проблематику інституційної економіки, публічної політики та державного управління, що забезпечує її комплексність і практичну значущість в умовах воєнних і посткризових трансформацій.

3. Особистий внесок здобувача в отриманні наукових результатів.

Дисертаційну роботу підготовлено здобувачем самостійно. Теоретичні узагальнення, авторські підходи, методичний інструментарій, концептуальні положення та практичні рекомендації щодо формування й удосконалення інституційних механізмів державної політики забезпечення економічної безпеки України є результатом особистої наукової діяльності автора.

Положення, що визначають наукову новизну дослідження, зокрема розроблення концептуальної моделі інституційного механізму, обґрунтування його структурної побудови та формування методичного підходу до оцінювання ефективності функціонування, становлять власний авторський доробок. Зміст дисертації та опубліковані за її результатами наукові праці відображають індивідуальний внесок здобувача у розроблення обраної проблематики. Використання ідей, наукових положень і результатів інших дослідників здійснено з дотриманням принципів академічної доброчесності та належним посиланням на джерела.

4. Достовірність та обґрунтованість отриманих результатів та запропонованих автором висновків і рекомендацій.

Результати, отримані в межах дослідження, є науково обґрунтованими та достовірними, що зумовлено використанням комплексного методологічного інструментарію. Методичну основу роботи становлять системний, інституційний та структурно-функціональний підходи, а також економіко-статистичні методи дослідження. У роботі застосовано прийоми порівняльного, динамічного та аналітичного аналізу, що забезпечило всебічне вивчення проблематики інституційних механізмів державної політики забезпечення економічної безпеки.

У процесі дослідження опрацьовано значний масив вітчизняних і зарубіжних наукових джерел, нормативно-правових актів, стратегічних документів державного рівня, а також офіційні статистичні й аналітичні матеріали, що сприяло формуванню доказової бази та підвищенню обґрунтованості висновків і рекомендацій.

Основні наукові положення та результати дисертації апробовано шляхом їх представлення на міжнародних і всеукраїнських науково-практичних конференціях. Достовірність і наукова цінність отриманих результатів підтверджені також у процесі рецензування та публікації статей у фахових виданнях України й зарубіжних наукових журналах, зокрема тих, що індексуються в міжнародних наукометричних базах даних.

5. Наукова новизна отриманих результатів

У дисертації вперше:

- обґрунтовано концептуальну модель інституційних механізмів державної політики забезпечення економічної безпеки України як багаторівневої інтегрованої системи, що поєднує нормативно-правові, організаційні, інституційні та інформаційно-аналітичні компоненти та забезпечує узгоджену взаємодію суб'єктів публічного управління в умовах воєнних і трансформаційних викликів.

У дисертації удосконалено:

- теоретичні засади розуміння економічної безпеки як об'єкта державної політики шляхом переходу від ресурсно-статичного до інституційно-управлінського підходу, у межах якого вона трактується як безперервний процес функціонування інституційних механізмів;

- методичні підходи до ідентифікації ризиків і загроз економічній безпеці на основі інтеграції інституційних, макроекономічних та безпекових чинників у єдиному аналітичному контурі;

- наукове розуміння інституційних механізмів як системної сукупності інститутів, повноважень і функціональних взаємозв'язків суб'єктів публічної влади, що дозволило уточнити їх ієрархію та роль у забезпеченні узгодженості економічних інтересів;

- нормативно-правову архітектуру політики економічної безпеки через виявлення неузгодженостей, інституційних прогалин і дублювання повноважень та обґрунтування напрямів її впорядкування;

- науково-методичні підходи до оцінювання інституційної спроможності органів влади шляхом інтеграції показників організаційної готовності, результативності та координаційної узгодженості;

- методичний інструментарій оцінювання ефективності інституційних механізмів на основі критеріїв результативності, адаптивності та інституційної взаємодії.

У дисертації дістали подальшого розвитку:

- підходи до використання цифрових та інформаційно-аналітичних інструментів як інтегрованого ресурсу моніторингу, прогнозування та підтримки управлінських рішень у сфері економічної безпеки;

- практичні рекомендації щодо вдосконалення інституційних механізмів реалізації державної політики економічної безпеки з урахуванням воєнних ризиків і структурних трансформацій.

6. Перелік наукових праць, які відображають основні результати дисертації:

У періодичних наукових виданнях, проіндексованих в базах даних Scopus та /або Web of Science:

1. Institutional Mechanisms and Ethical Leadership as Factors of Reducing Entropy in the System of Economic Security and Regulation of Social Conflicts / Stadniichuk R., Popovych R., Rahmanov F., Garafonova O., Krymchak L. *Business Ethics and Leadership*. 2025. Vol. 9(3). P. 211–226. URL: [https://doi.org/10.61093/bel.9\(3\).211-226.2025](https://doi.org/10.61093/bel.9(3).211-226.2025). (1,7 д.а., особисто автору – 0,5 д.а.: обґрунтовано ролі інституційних механізмів та етичного лідерства як факторів зниження ентропії в системі економічної безпеки; розроблено концептуальний підхід до аналізу взаємозв'язку між інституційною якістю управління та регулюванням соціальних конфліктів, а також у формуванні аналітичних висновків щодо впливу управлінських рішень на стабільність економічної системи в умовах зростаючої невизначеності).

У колективній монографії:

2. Стаднійчук Р., Корнага О., Попович Р. Впровадження цифрових технологій у державних і приватних секторах ЄС. *Теоретико-методичні засади використання цифрових технологій в Україні шляхом впровадження досвіду ЄС* : колективна монографія / за ред. А.В. Череп, І.М. Дашко, Ю.О. Огренич, О.Г. Череп. Запоріжжя : ФОП Мокшанов В.В., 2024. С. 177-190. (1,5 д.а., особисто автору – 0,5 д.а.: обґрунтовано напрями імплементації європейського досвіду цифровізації та розроблено рекомендації щодо його використання у державній і регіональній політиці України).

У наукових фахових виданнях України:

3. Попович Р.І. Аналіз передумов формування механізмів державної політики зміцнення економічної безпеки. *Економіка та підприємництво*. 2024. № 52/2024. С. 190–200. URL: <https://drive.google.com/file/d/1DivRARyz4jUBd9X3kxdZeanLRSds9Edq/view>. (1,2 д.а.).

4. Гарафонова О.І., Попович Р.І. Дослідження підходу щодо забезпечення національної безпеки. *Economic Synergy*. 2024. Vol. 4. P. 90–100.

URL: <https://doi.org/10.53920/ES-2024-4-6>. (1,2 д.а., особисто автору – 0,6 д.а.: розроблено теоретико-методичний підхід до дослідження національної безпеки та визначено роль інституційних механізмів державної політики в її забезпеченні в сучасних умовах).

5. Попович Р. Особливості забезпечення економічної безпеки держави. *Herald of Khmelnytskyi National University. Economic Sciences*. 2024. Vol. 336(6). P. 33–39. URL: <https://doi.org/10.31891/2307-5740-2024-336-4>. (0,7 д.а.).

6. Попович Р.І., Жосан Г.В. Цифрова зрілість і управлінська спроможність регіонів як основа результативної публічної політики. *Таврійський науковий вісник. Сер. Публічне управління та адміністрування*. 2025. № 5. С. 80-90. URL: <https://doi.org/10.32782/tnv-pub.2025.5.9>. (1,2 д.а., особисто автору – 0,6 д.а.: обґрунтовано взаємозв'язок між рівнем цифрової зрілості регіонів та їх управлінською спроможністю, а також розроблено підхід до її оцінювання в контексті результативності публічної політики).

7. Попович Р.І. Конфліктостійкість механізмів реалізації політики економічної безпеки в умовах воєнного часу. *Економіка та підприємництво*. 2025. № 55. С. 181–191. URL: <http://doi.org/10.33111/EE.2025.55.PopovychR>. (1,6 д.а.).

В інших виданнях:

8. Попович Р. Формування державної політики зміцнення європейської економічної безпеки. *Вища освіта – студенська наука – сучасне сусільство: напрями розвитку: матеріали VII Всеукр. студент. наук.-практ. конф.*, м. Київ, 12 груд. 2023 р. Київ, 2023. 601 с. С. 168-170 URL: https://istu.edu.ua/wp-content/uploads/2024/05/Zbirnyk_materialiv_VII_Vseukrainskoi_studentskoi_na_ukovo_praktychnoi.pdf. (0,2 д.а.).

9. Попович Р. Державна політика зміцнення економічної безпеки ЄС. *Сучасні виклики сталого розвитку бізнесу: IV Міжнар. наук.-практ. конф.*, м. Житомир, 9-10 лист. 2023 р. Житомир, 2023 С. 334-336. URL: <https://conf.ztu.edu.ua/wp-content/uploads/2023/12/zmist.pdf>. (0,2 д.а.).

10. Саркісян Н., Попович Р. Стратегія цифрової зрілості, готовності та ризиків цифрової трансформації підприємств. *Сучасна наука: стан та перспективи розвитку: зб. наук. праць III Всеукр. наук.-практ. конф. з нагоди Дня працівника сільського господарства в Україні*, м. Кропивницький, 13–15 лист. 2024 р., Кропивницький, 2024. С. 116–118. URL: https://dspace.ksaeu.kherson.ua/bitstream/handle/123456789/11011/zbirn_konfer enciy_2024_12_2025%20тези.pdf?sequence=1&isAllowed=y. (0,3 д.а., особисто автору – 0,2 д.а.: розроблено підходи до оцінювання цифрової зрілості та готовності підприємств до цифрової трансформації, а також визначено вплив цифрових технологій на управлінські процеси й стійкість їх розвитку).

11. Стаднійчук Р., Корнага О., Попович Р. Оцінка ефективності інтеграційних політик цифровізації та їхній вплив на соціальну нерівність і конфлікти в країнах Вишеградської групи. *Організаційно-економічні та соціальні складові розвитку підприємництва: матеріали IV Всеукр наук.-*

практ. конф. Львів: ЛНУВМБ ім. С. З. Гжицького, 2025. С. 183–186. (0,3 д.а., особисто автору – 0,1 д.а.: проаналізовано вплив цифрових інтеграційних політик на соціально-економічну нерівність у країнах Вишеградської групи та визначено роль інституційних чинників у пом'якшенні соціальних диспропорцій у процесі цифрової трансформації).

12. Стаднійчук Р., Корнага О., Попович Р. Цифровізація як фактор соціального конфлікту. *Тенденції та перспективи розвитку менеджменту в умовах глобальних викликів*: матеріали IV Міжнар. наук.-практ. конф., 30 трав. 2025 р., м. Херсон – Кропивницький / за ред. Г.В. Жосан, Г.О. Димової та ін. Херсон: Книжкове видавництво ФОП Вишемирський В.С., 2025. С. 64–66. URL:

https://www.ksau.kherson.ua/files/konferencii/2025/08/IV_International_conf-2025_2.pdf. (0,3 д.а., особисто автору – 0,1 д.а.: проаналізовано вплив цифровізації на соціальну нерівність та конфліктність і обґрунтовано роль інституційних механізмів публічного управління у пом'якшенні соціальних ризиків).

13. Попович Р. Конфліктостійкість механізмів реалізації політики економічної безпеки в умовах воєнного часу. *Модернізація національної системи публічного управління та права в контексті європейської інтеграції України*: матеріали III Міжнародної науково-практичної конференції (30 травня 2025 р., м. Херсон-Кропивницький) / за ред. Н. В. Кириченко, Л. О. Сімонцевої, Ю. Л. Главацької та ін. Херсон- Кропивницький, 2025. С. 506–511.

https://www.ksau.kherson.ua/files/konferencii/2026/02/2025_30_05_Матеріали_конференції.pdf (0,2 д.а.).

7. Практичне значення одержаних результатів полягає у розробці методичних та практичних рекомендацій, які можуть бути використані в управлінні територіальними громадами та підприємствами. Результати проведеного дослідження знайшли своє практичне застосування в діяльності Бучанської територіальної громади (довідка від 19 грудня 2025 року № 12.1-09/7682), Верховної Ради України (довідка від 27 листопада 2025 року № 110д/9/10-2025/273904), підписаною народним депутатом України Гривком Сергієм (посвідчення № 110) та Дмитрівської сільської ради Кропивницького району Кіровоградської області (довідка від 02 листопада 2025 № 03-16-429/1).

Окремі науково-методичні положення та рекомендації використані в освітньому процесі Закладу вищої освіти «Міжнародний науково-технічний університет імені академіка Юрія Бугая» (Акт впровадження від 28.11.2025 р. № 02/0237-А).

8. Оцінка структури дисертації, її мови та стилю викладення.

Дисертація за структурою, мовою та стилем викладення відповідає вимогам МОН України.

Дисертацію заслухано та обговорено на засіданні кафедри менеджменту, маркетингу та публічного адміністрування ЗВО «МНТУ» (протокол № 7 від 11 березня 2026 року). У ході обговорення дисертації суттєвих зауважень, які

стосуються суті роботи, не було висунуто.

Загальний висновок про відповідність роботи вимогам та підсумок по публікаціях.

На основі вищесказаного можна зробити такі висновки щодо поданої дисертаційної роботи:

1. За актуальністю теми, обсягом, достовірністю та рівнем апробації отриманих результатів, науковою новизною, обґрунтованістю висновків, практичною цінністю дисертаційна робота «Інституційні механізми державної політики забезпечення економічної безпеки України» відповідає вимогам наказу МОН України № 40 від 12.01.2017 р. «Про затвердження Вимог до оформлення дисертації» та п. 6 Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії, затвердженого Постановою Кабінету Міністрів України від 12 січня 2022 р. № 44 із змінами від 21.03.2022 року № 341 та від 19.05.2023 року №502).

2. Дисертація відповідає спеціальності 281 Публічне управління та адміністрування (галузь знань 28 – Публічне управління та адміністрування).

3. Наукові праці Поповича Ростислава Ігоровича, опубліковані за результатами дисертаційної роботи, за кількістю та якістю відповідають п.п. 8–9 Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії, затвердженого Постановою Кабінету Міністрів України від 12 січня 2022 р. № 44 із змінами від 21.03.2022 року № 341 та від 19.05.2023 року № 502).

4. Дисертація «Інституційні механізми державної політики забезпечення економічної безпеки України» Поповича Ростислава Ігоровича рекомендується для подання до розгляду та захисту у разовій спеціалізованій вченій раді.

ГОЛОВУЮЧИЙ:

**Доктор економічних наук, професор,
професор кафедри менеджменту,
маркетингу та публічного адміністрування
Закладу вищої освіти**

**«Міжнародний науково-технічний університет
імені академіка Юрія Бугая»**

Оксана КАРПЕНКО

17.03.2026